

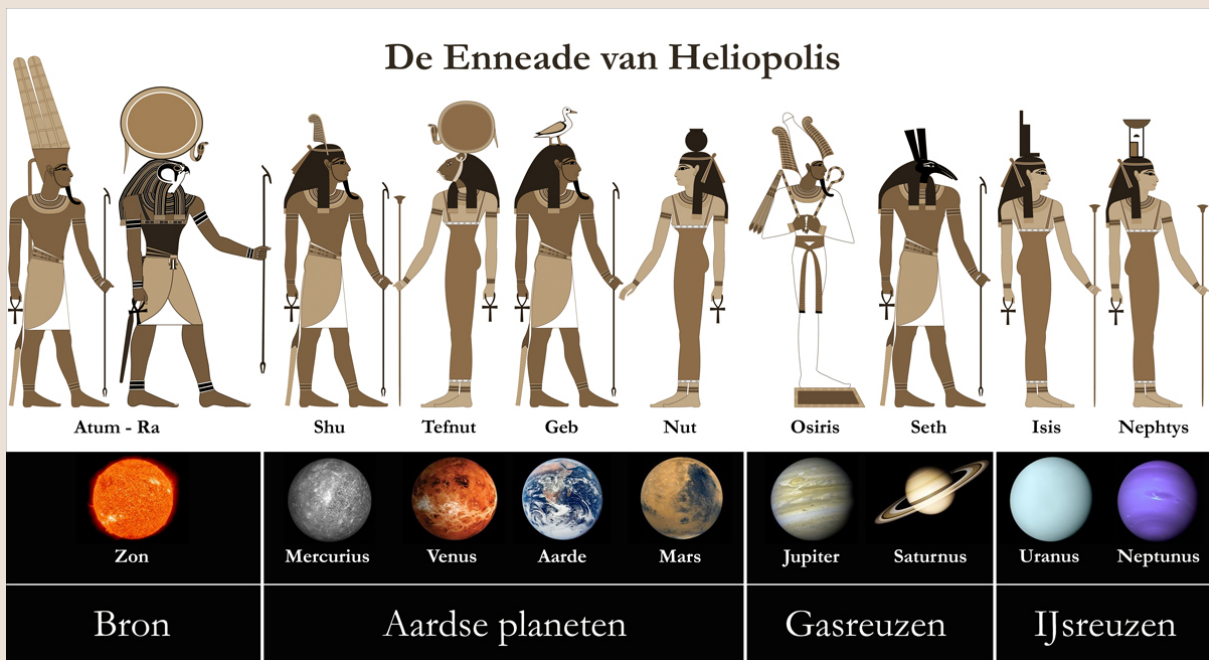
De Grote Enneade van Heliopolis

In het oude Egypte bestonden er diverse scheppingsverhalen of scheppingsmythen die het ontstaan van de wereld beschreven. Zo had ieder belangrijk, regio gebonden, religieus centrum zijn eigen scheppingsmythe. De meest belangrijke zijn de scheppingsverhalen van Memphis uit het noorden van Egypte, Hermopolis Magma uit midden Egypte, Elephantine uit het zuiden en Heliopolis uit de Nijldelta. Toch is er nog steeds veel discussie over het belang van de diverse scheppingsverhalen terwijl deze verhalen moeten worden gezien over een tijdsperiode van zo'n 4000 jaar waarin ze van generatie op generatie werden overgedragen. Naar mijn mening komt het scheppingsverhaal van Heliopolis het dichtst bij de bron omdat dit verhaal berust op de introductie van de acht scheppingsgoden als nakomelingen van de eerste god Atum. Een groep van totaal negen goden die een direct verband vormen met het getal negen dat beschouwd wordt als het belangrijkste scheppingsgetal in de menselijke ontstaansgeschiedenis. De negende letter uit het Hebreeuwse alfabet - uitgesproken als 'teeth' - heeft de cijferwaarde negen en wordt afgebeeld als een baarmoeder waarbij het geheim van deze letter de 'openheid naar God' voorstelt. Ook het sterrenbeeld Leeuw dat onlosmakelijk is verbonden met de scheppingsgoden uit het oude Egypte bestaat uit negen sterren. Zo bestaan er legio voorbeelden die de 'goddelijke' status van dit getal bevestigen.

Het scheppingsverhaal van Heliopolis, dat 'stad van de Zon' betekent, begint met een situatie waarin er nog niets bestond. Een grote donkere chaotische oerzee of oer oceaan die door de oude Egyptenaren 'Noen' of 'Nun' werd genoemd en ook wel beschouwd werd als een 'kosmisch ei', vergelijkbaar met het 'niets' van voor de veronderstelde 'oerknal'. Heliopolis was een belangrijk centrum waar de Zon werd vereerd als de bron van de schepping. Volgens het scheppingsverhaal ontstond er vanuit Noen of chaos de eerste vruchtbare oerheuvel genaamd Benben die de vorm van een piramide had. Daarmee was het kosmische ei gebroken en was de eerste tastbare werkelijkheid een feit. De totstandkoming van het 'beginpunt'.

Op deze oerheuvel schiep de eerste god zichzelf, zijn naam was Atum; 'hij die uit zichzelf geboren werd'. Atum werd later voorgesteld of vervangen door de zonnegod Ra en daarom werd de eerste god ook wel Atum-Ra genoemd wat eigenlijk niets anders is dan een metafoor voor de geboorte van onze Zon zo'n 4,5 miljard jaar geleden. De eerste twee opvolgende goden Shu, de god van de lucht, en Tefnut, de godin van de vochtigheid ontstonden uit het lichaamsvocht van Atum. Spugen, niezen of masturberen werden tot de mogelijkheden

gerekend. Andere versies spreken over gemeenschap met zijn eigen vuist. De eerste drie-eenheid was daarmee een feit. Shu en Tefnut zijn een metafoor voor de planeten Mercurius en Venus die vlak na de geboorte van de Zon zijn ontstaan. Vervolgens kregen Shu en Tefnut samen kinderen, de aardgod Geb en de hemelgodin Nut. Geb en Nut vormden een liefdeskoppel maar werden door hun vader Shu gescheiden in Hemel en Aarde, ofwel de planeten Aarde en Mars. Ondanks deze scheiding kregen Geb en Nut vier kinderen die als echtparen werden geboren. Het eerste echtpaar was Osiris, de god van het dodenrijk en Isis, de godin van de troon en het tweede echtpaar was Seth, de god van de chaos en Nephtys, de godin van het huis. Osiris en Seth zijn de gasreuzen Jupiter en Saturnus en Isis en Nephtys werden de planeetgodinnen van de ijsreuzen Uranus en Neptunus.

Zo vormde zich een scheppingsmythe rond negen goden dat in feite het verhaal vertelt van het ontstaan van ons zonnestelsel en in welke volgorde dit plaatsvond. Zo'n groep van negen wordt ook wel een Enneade genoemd (Enneade is Grieks voor 'groep van negen') en deze betreffende groep van negen heet daarom ook de 'Grote Enneade van Heliopolis' waarvan de schepper de zonnegod Atum-Ra is, de vader en schepper van alle goden en hun nakomelingen. Net als de Zon die in ons zonnestelsel ook de 'eerstgeborene' is en de vader is van alle planeten en hemellichamen in ons zonnestelsel; Vader Zon. De Egyptische mythologie is zeer complex maar tevens een geweldige manier om de ontstaansgeschiedenis van het universum en zijn bewoners te beschrijven. Het bestuderen van dergelijke teksten en

ook fysieke erfenissen uit het verleden zijn misschien wel de beste manier om meer te weten te komen over onze werkelijke oorsprong en bestemming. Scheppingsverhalen of scheppingsmythen worden in onze huidige samenleving voornamelijk bestempeld als fictie, maar zijn oorspronkelijk verhalen over de daden van goden en halfgoden. Misschien moeten we deze verhalen toch eens wat serieuzer gaan ontleden aangezien goden als mythische wezens dus niet altijd gelijkstaan aan fictieve wezens. Eigenlijk gewoon een kwestie van een nieuwe denkwijze, een nieuwe 'mindset',

Willem Witteveen.
